

CAS. I. Parochus sollicitatus à Parochiana ad turpia non consentit; dicit tamen: *Bonum tibi, quod sum Parochus; si non essem Parochus.* Q. an sic dicens, graviter peccet.

Respondeo affirmative: peccat enim primo peccato scandali, quia per illa verba satis indicat parochianæ sollicitanti ad turpia suam voluntatem consentiendi in illa; quodque ideo non consentit, quia timet pœnam, reservationem scilicet, in quam consentiendo incurreret; non quod odio habeat culpam, & Dei offensam. Deinde peccat etiam contra castitatem, quia talis voluntas est vera delectatio turpium, nec eum excusat conditio illa apposita: *Si non essem Parochus.* Quia huiusmodi conditio non tollit omnem malitiam ab objecto, sed solam illam majorem deformitatem, quam peccatum suum contraheret ex conditione personæ, quippe cum consentire in turpia malum sit, & illicitum cuicumque, etiam non Parocho; ita cum Bonac. Alar. Palao, Girib. Doctores communiter. Excusaretur tamen à peccato gravi contra castitatem, si non serio, & ex animo, sed solum ex aliqua levitate talia verba proferret: at non sic puto posse facile excusari à peccato gravi scandali; quia intenta propria conditione Parochi, tenetur ex officio acriter sollicitantem reprehendere, & à proposito, quantum in se est, remove; unde ne ex levitate quidem potest sine gravi scandalo voluntatem consentiendi simulare.

CAS. II. Vir quidam dives augendarum opum desiderio flagrans, deliberate exoptat, ut milites exteri iterum Regionem hanc invadant, suasque in ea moras ducant, ut ipse carius exinde fruges vendat. Q. an peccet contra decimum Decalogi præceptum.

Respondeo affirmat. Ratio est, quia iste dives adhuc magis ditescere concupiscit cum aliorum proximorum damno, quod pati universaliter cogatur, militibus suam regionem invadentibus, in eaque motam trahentibus. Quod enim propterea fruges carius vendantur, cadit profecto in grave damnum pauperum; inde id deliberate intendere, est velle proprias opes augere modis illicitis, quod prohibetur decimo Decalogi præcepto; contra hoc igitur peccat dives in casu nostro deliberate exoptans, &c. Ita ex Girib. tract. 14. in fine.

CAS. III. Capellanus in nocte Nativitatis Domini immediate post Laudes recitat etiam quatuor horas diurnas, putans sequenti mane se nimis occupandum in audiendis confessionibus. Q. an recte se gerat.

Respondeo affirmative. Ratio est, quia ex una parte substantia præcepti recitationis Divini Officii, quæ obligat sub gravi, consistit in hoc quod dicantur horæ Canonice singulis diebus naturalibus, qui concluduntur ab una media nocte ad aliam mediam noctem; quod autem dicantur tali determinato diei tempore, est modus quidam, & circumstantia non adeo necessaria, & obligans dumtaxat sub levi: ex alia vero parte ad excusandum ab huiusmodi levi culpa, sufficit quæcumque causa, etiam levis, non servandi tale tempus determinatum pro unaquaque hora, ut cum Tamb. Leand. Diana, & Girib. docent communiter Doctores, ergo à fortiori im-

munis erit à quacumque culpa, qui id præstat ex motivo charitatis; quin immo propterea tempus præveniat, recte insuper se gerit exercens actum prudentiæ, & diligentiae. Cum igitur Capellanus noster in nocte Nativitatis Domini ideo immediate post Laudes recitet quatuor horas diurnas, & sic præveniat tempus recitationis earumdem, quod prævideat, sequenti mane se nimis occupandum in audiendis confessionibus, quod est opus excellentissimæ charitatis, recte utique se gerit.

ANNO MDCCXLVII.

MENSE JANUARI.

CAS. I. Vitalis proprium filium, quem habuit ex Berta, in casu extremæ necessitatis baptizat. Q. an cognationem spiritualem contrahat cum Berta.

Respondeo cum distinctione: vel Berta est legitima uxor Vitalis, vel non. Si primum, nullam cum ipso contrahit cognationem spiritualem, ut expresse habetur in cap. *ad limina* 33. q. 1. & ratio est, quia hæc cognatio spiritualis esset Vitali maxima pœna, cum eidem usum matrimonii impediret, quæ pœna consequitur culpam. Quis autem dicit, peccare Vitalem proprium Infantem ex Berta sua legitima uxore genitum, baptizando in casu extremæ necessitatis? Meretur potius, quia sua obligationi satisfacit, & spirituali salutem suscipit susceptæ prolis. Si secundum, inter Vitalem & Bertam consurgit cognatio spiritualis, quæ subsequens Matrimonium impedit, ut clare colligitur ex cit. cap. *ad limina*, ubi tantum excipitur casus patris baptizantis proprium filium ex propria uxore susceptum, jam matrimonio contracto. Neque hic urget superior ratio; nam cognatio spiritualis orta post Matrimonium contractum est pœna, non vero si contrahatur ante matrimonium: etenim eo tunc pertinet potius ad quoddam amicitiae genus, & vinculum unitatis, in cuius reverentiam Ecclesia Matrimonium prohibuit inter personas cognatione spirituali obstructas; & de facto Parochus baptizans cognationem spiritualem contrahit, quin sit pœna; ita Sanchez de imped. matrim. disp. 62. n. 10. Bonac. tract. 1. de Bap. resol. 96. n. 6. Girib. & alii.

CAS. II. Quidam Sacerdos non abstergit Purificatorio Calicem, intra cuius latera nonnullæ guttæ adhærent; ab alia materia, quæ est in fundo Calicis, separata. Q. an guttæ illæ consecrata remaneant.

Respondeo cum distinctione: vel guttæ sunt separata à vino existente in fundo Calicis ante infusionem aquæ, vel post. Si primum, non remaneant consecrata; quia cum sic non sint licite consecrabiles, utpote cum aqua non mixta, præsumendum non est, in Sacerdote adfuisse intentionem eas consecrandi, secus graviter peccaret. Si secundum, probabilius remaneant con-

consecrata, quia sunt guttæ vini aqua permixti, sunt intra Calicem, & per pronomen *hic* designantur; ergo ad eas licite poterat dirigi intentio consecrantis. Verum quia regulariter istæ guttæ resiliunt in prima infusione vini, antequam aqua infundatur, recte Gavantus 3. p. in Rubricas Mis. tract. 7. num. 4. Puteob. q. 1. de Euch. art. 3. n. 6. Girib. aliique docent, consecratas non esse. Ad repellendos scrupulos curet Sacerdos ante consecrationem unire has guttas cum aliis partibus, si commode id fieri possit, alioquin eas linteo abstergat, ut monet cit. Gavant.

CAS. III. Terentius recusat sedere ad convivium, ubi tredecim sunt invitati, eo quod timeat, unum ex discumbentibus eo anno esse moriturum. Q. an incidat in grave peccatum superstitionis.

Respondeo, cum ex D. Thom. timor pertineat ad appetitivam potentiam, quæ in homine cognitionem sequitur, examinandum est, an Terentius, ex firmo intellectus assensu, utrum ex levi tantum credulitate, ad mortem timendam in casu ducatur. Si primum, graviter superstitiose peccat. Ratio est, quia cum nec convivium, nec numerus discumbentium apta sint significare, & multo minus causare mortem, neque de hoc habeatur ulla Divina institutio, aut traditio, si mors firmo iudicio timeatur, id eventum unice ex pacto tacite inito cum dæmone, ut in simili docet D. Aug. lib. 2. de Doctrina Christiana cap. 20. quod superstitiosum est, cum timeatur malum ex medio prorsus inutili, & à divina providentia minime instituto. Si vero Terentius levi tantum credulitate ducatur, & sine aliqua certitudine futuri eventus, graviter non peccat, quia id potius ex animi levitate, quam ex præsumptione mali, & pacto tacite inito cum dæmone evenit. Limitant tamen DD. hanc responsionem, dummodo quis admonitus de tacita dæmonis invocatione, à vana illa observantia desistat, alias, cessante eo, tunc ignorantia graviter peccat: ita Less. de superstit. lib. 2. cap. 43. dub. 7. num. 43. Suarez, Girib. & alii.

MENSE FEBRUARII.

CAS. I. Judex in causa duorum litigantium, rationes habentium hinc inde probabiles, ut sine iniustitia in utramlibet partem inclinare possit, ab uno pecuniam accipit, ut in sui favorem sententiam ferat. Q. an peccet, & teneatur ad restitutionem.

Respondeo affirmative quoad utramque partem: Ita præsentem casum resolvisse visus est Alexander VII. pr. 26. proscribendo. *Quando litigantes habent pro se opiniones æque probabiles, potest Judex pecuniam accipere pro ferenda sententia in favorem unius præ alio.* Ex cujus damnatione, licet dilucide dumtaxat appareat, non posse in casu licite Judicem pecuniam accipere, infertur tamen etiam ad restitutionem teneri: Ratio est, quia Judex ex justitia tenetur gratis totam, & integram litem adjudicare; sed quando Judex aliquid accepit pro adjudicanda sententia uni potius, quam alteri, gratis non adjudicat, sed vendit, quod vendibile non est, neque dat totum, ad quod ex justitia tenetur; ergo peccat contra justitiam, & ad restitutionem tenetur. Eruitur ex P. Viva in dictam propositionem damnatam.

CAS.

CAS. II. Confessarius in actuali Confessione pœnitentem sollicitat ad actus ex sua natura tantum venialiter inhonestos. Q. an sit denunciandus.

Respondeo affirmative: & ratio est, quia licet actus aliqui videantur ex natura sua tantum venialiter inhonesti, ex circumstantia confessionis Sacramentalis lethales evadunt propter gravissimam injuriam, quæ Sacramento irrogatur, & graviter virtuti Religionis opponuntur; & sexcentis exemplis constat, actus alias leves ex natura sua, ex aliqua circumstantia adjecta fieri graves, maxime si circumstantia addat oppositionem alteri virtuti. Additur, ex signis etiam leviter dumtaxat inhonestis facile colligi à Pœnitente animum Confessarii progrediendi ad ulteriora; consequenter habetur totus finis legis, præcipientis denuntiationem Confessarii sollicitantis ad turpia. Bossius dub. 28. num. 51. Felix à Potest. tom. 2. p. 3. c. 4. Girib. & alii.

CAS. III. Titius dum die Fæsto audit Missam, sua confitetur peccata. Q. an satisfaciat præcepto.

Respondeo cum distinctione: vel longa est ejus Confessio, vel expedita: Si primum, adeo ut Sacerdos eo tempore notabilem Missæ partem absolvat, Titius non satisfaciat præcepto Ecclesiæ: Ratio est, quia licet Confessio sit actio spiritualis, tamen excludit attentionem internam, quæ necessaria est adimpletionem præcepti audiendi Missam, ut experientia docet, cum Pœnitens totus sit in exponendis peccatis, excipiendis Confessarii admonitionibus, &c. quæ mentem abstrahunt ab illis quæ in Sacrificio fiunt. Si secundum, Titius satisfaciat, quia brevis temporis non tollit substantialiter adimpletionem præcepti, sicuti in aliquibus aliis præceptis parvas materię excusat ab eorumdem transgressionem. Adverte tamen, eam Missæ partem, à qua Titius est distractus per Confessionem etiam brevissimam, non debere esse de substantia Sacrificii; nam si ad ejus essentiam spectat, quales sunt consecratio, oblatio, & per plures etiam sumptio, Titius non satisfaciat, quia, licet istæ partes modicæ sint quoad durationem, maximæ tamen sunt quoad substantiam, & essentiam Sacrificii. Ita Girib. Rosignol, & alii communiter.

MENSE MARTII.

CAS. I. Antonius pœnitentiam Sacramentalem sibi à Confessario impositam adimplere non curat, dicens per acquisitionem Indulgentiæ Plenariæ se velle Deo satisfacere. Q. an excusetur ab onere adimplendi talem pœnitentiam.

Respondeo. Quamvis aliqui doceant eum, qui consequitur Plenariam Indulgentiam, solvi ab onere adimplendi pœnitentiam à Confessario injunctam, tamen censeo cum Girib. aliisque, apud ipsum tract. 7. cap. 12. dub. 10. num. 64. non excusari: Ratio est, quia pœnitentiæ executio expectat ad integritatem Sacramenti, estque de jure divino; & sic, licet possit Pœnitens Indulgentiam Plenariam lucrando, aliisque mediis satisfacere pro pœna temporali ex peccato absoluto relicta, adhuc tamen tenetur satisfactionem adimplere, ut faciat Sacramentum integrum; tum quia cum pœnitentiæ, ut plurimum, nedum sint satisfactoriæ pro peccatis præteritis, verum etiam medicinales ad præcavenda peccata futura, earum efficacia non compensatur.

Ee

tur adæquate Indulgentiam lucrando : ergo neque tollitur earumdem obligatio. Alias rationes vide apud Girib. cit.

CAS. II. Cajus simplici Confessario confitetur peccata reservata: hic adi Superiorem, ut petat facultatem illum absolvendi, & eam obtinet, sed, antequam absolutionem impendat, reperit Cajum in aliud peccatum pariter reservatum de novo incidisse. Q. an vi obtentæ facultatis possit illum etiam ab hoc ultimo peccato absolvere.

Respondeo cum distinctione: Vel Confessarius facultatem obtinuit absolvendi Cajum à quibuscumque casibus reservatis sine distinctione, aut exceptione aliqua: vel impetrata facultas limitata est quoad speciem peccatorum, indeterminata tamen quantum ad numerum; vel tandem nedum quoad speciem, sed etiam quoad numerum definita. Si primum; est valde probabile, posse Cajum etiam ab illo ultimo peccato reservato absolvi, quia facultas obtenta illimitata est, ac videtur à Superiore concessa juxta indigentiam Caji usque ad ultimum Confessionis complementum. Si secundum; non potest absolvi, si illud ultimum peccatum specie differat à prioribus, cum sub concessa facultate non veniat; si vero claudatur sub eadem specie, probabilius potest absolvi propter rationem superius allatam. Tandem si tertium asseratur, negative responderet; cum enim Superioris voluntas in casu nedum quoad speciem, sed etiam quoad numerum limitata sit; talis etiam impetrata facultas censenda est. Ita Rosignol. de pœnit. q. 8. art. 19. sect. 4. Tamb. de casib. reserv. c. 9. qui tamen, quæ primo, & secundo loco diximus, cum aliquo scrupulo admittit. Adverte in hac Diœcesi, cum regulariter facultas quærat de jam auditis, ad ea dumtaxat censetur limitata, unde non posset Cajus à reservato, post obtentam facultatem perpetrato, absolvi.

CAS. III. Parochus lampadem ante Sacramentum Altaris non tenet accensam. Q. an lethaliter peccet.

Respondeo affirmative, si per diem, aut noctem integram id negligat: id deducitur ex Rit. Rom. de Sacra Euch. in Rubr. §. 6. *Lampades coram eo, (nimirum Venerabili Eucharistia Sacramento) plures, vel saltem una, die, nocteque perpetuo colluceant.* Quæ Rubrica cum respiciat cultum tanto Sacramento sub gravi debitum, graviter delinquit Parochus illum negligens; tum quia sicuti ex communi DD. sententia in nullo casu licitum est sine lumine Eucharistiam conficere, quamvis urgeret necessitas deferendi Viaticum moribundo, ita cum eadem reverentia debeat Eucharistia in incruento Sacrificio oblata, ac in Sacratio asservata, à gravi culpa excusari nequit Parochus negligens, per diem, aut noctem integram, ut lampas ante Sanctissimum Sacramentum ardeat. Dian. 2. tr. 1. resol. 154. Gob. Bordonus, & alii.

M E N S E A P R I L I S.

CAS. I. Tereñtius peccator occultus enixe rogat Sacerdotem, ut ad Sacrilègium, & grave insidiam vitandum, illum particula non consecrata communice. Q. an hoc licite præstari possit à Sacerdote.

Res-

Respondeo negative, siquidem ex Innoc. III. c. *de Homine*, de celebrat. Missarum, falsa sunt abijcienda remedia, quæ veris sunt periculis graviora. Ratio autem est, quia ut inquit D. Thom. 3. p. q. 80. art. 6. ad secundum, Sacerdos hoc faciens, quantum in se est, facit idololatrare illos, qui credunt esse hostiam consecratam, seu alios præsentem, sive etiam ipsum sumentem; quia, ut Augustinus dicit, nemo carnem Christi manducat, nisi prius adoret; quod sane gravius est malum, quam formulam consecratam dispensare indigno, ut clare inferitur ex laudato Canone: & ideo &c.

CAS. II. Quidam Parochus Indulgentiam centum annorum obtinuit pro illis omnibus, qui diebus Festivis, Vesperi, & Benedictionibus intersunt. Q. à Parocho illius Indulgentiæ explicatio.

Respondeo. In concessione Indulgentiæ centum annorum non est sensus, quod per illam relaxetur pœna luenda per centum annos in Purgatorio; sed quod remittatur tanta pœna luenda per centum annos in Purgatorio; quanta deleta fuisset per poenitentiam centum annorum juxta antiquos Canones; nam olim pro gravibus peccatis, v. gr. Adulterio, Homicidio &c. poenitentia septem, & plurium annorum injungebatur; unde qui centum & mille peccata commisisset, debisset centum & mille annis poenitere, si fieri potuisset. Illas tamen poenitentias agentes non solebant continuo, sed semel atque iterum jejunare, aut similem afflictionem subire, ut docet hic Card. Bellarmin. Itaque centum anni indulgentiæ primario referuntur ad pœnam in hoc sæculo exsolvendam juxta laudatos Canones; secundo, seu consequenter ad pœnam purgatorii, quia omnis Indulgentia minuendo ab Ecclesia injunctam, minuit etiam partem poenitentia, quæ eidem in altera vita, secundum mensuram soli Deo cognitam, respondet.

CAS. III. Clericus Beneficium adeo tenue obtinuit, ut ad suæ vitæ sustentationem non sufficiat. Q. an Officium Divinum recitare teneatur.

Respondeo affirmative, quia omnia jura clamantia, Beneficium dari propter Officium, generaliter loquuntur, nec inter pingue, ac tenue distinguunt, ut c. ult. de rescrip. in 6. Concil. Later. sub Leone X. serm. 9. & clarius in Constit. S. Pii V. versiculo *declarantes &c. & qualicumque alia Beneficia*; sed Beneficium, quantumvis tenue, est verum Beneficium: ergo &c. Neque obstat illud proloquium: *qui Altari inservit, de Altari vivit.* Hoc enim non valet de illo, qui sponte inductus est minori stipendio; Clericus autem sponte Beneficium acceptavit: ergo voluntarie se omnibus ejusdem Beneficii oneribus subiecit; præsertim cum servitium Altaris diem non consumat, unde alia via potest sibi victum comparare, ut dicitur in c. *Clericus* dist. 19. Girib. tract. 5. in primum Decal. præcep. cap. 3. Homob. Gavant. & alii.

M E N S E M A I I.

CAS. I. Parochi quidam rurales occasione Festi propriæ Ecclesiæ, & Exequiarum, nullo facto verbo cum præsentem Plebano Archipresbytero, alteri ex Parochis Missam decantandam committunt; conquerenti autem

Ec 2

Ar-

Archipresbytero respondent: Archipresbyter, & Parochi pares sunt. Q. an recte se gesserint, & verum responderint.

Respondeo in hoc casu, qui fortuito in harum Decisionum seriem irrepsit: Primo, servandas esse consuetudines locorum, quæ, ut inquit Fagnanus l. i. decret. c. 7. n. 12. in similibus fere tot sunt, quot Dioceses: Secundo afferam §. P. Anacleti Reinf. l. i. decret. tit. 24. de Archipresbytero: *Illud dumtaxat iuvabit addere quod Archipresbyteros, seu Decanos rurales, quod ipsi debeant sedulo circumspicere mores, vitamque aliorum Presbyterorum, & Clericorum in suo Archipresbyteratu, atque attendere, qua industria per eosdem Cura exerceatur animarum, idque Episcopo renunciare. Insuper Clericorum suorum leviora iurgia amicabiliter componere.* Cumque laudatus Auctor nil amplius addat; neque ego aliquid adderem, nisi certo certius esset, ac ab omnibus Constitutionibus Synodalibus sancitum Archipresbytero Plebano, tum propter præminentiam muneris, tum propter nomen ipsum Archipresbyteri, quod dignitatem redolet, multum honoris etiam supra simplices Parochos esse defendendum. Harum brevium responsonum institutum plurimum non patitur.

CAS. II. Mortuo Divite, & instantibus Hæredibus, publicatur Monitorium cum Excommunicatione Majore contra eos, qui aliquid de ejus bonis acceperunt, si quamprimum non restituant. Fabius dicti Divitis Creditor, arrepta Mortis occasione, se compensavit in ejus bonis; dubitans modo, an teneatur restituere, ne Excommunicationem incurrat, consulit Confessarium. Q. Confessarii responsum.

Respondeo, non teneri ad restitutionem, neque Excommunicationem incurrare. Ratio est, quia Excommunicatio major, cum sit maxima poena, non incurritur nisi ob peccatum lethale; in casu autem hujusmodi peccatum non intervenit, ut patet: idque maxime, si compensatio fuerit licita. Quod si fuerit illicita, puta, quia propria auctoritate se compensavit, cum absque gravi incommodo per Judicis sententiam rem suam recuperare potuisset, adhuc non restituendo, Excommunicationem non incurrit, si tamen ejus Creditum erat certum, & liquidum, nec plus quam sibi debebatur, accepit; ratio est, quia talis retentio, quæ sola lata Excommunicationis est motivum, nec illicita est, nec culpabilis, ac proinde neque obnoxia poenæ.

CAS. III. Octavius Votum fecit jejunandi singulis annis in Festo Sanctæ Apolloniæ; sed cum hoc quandoque incidat in diem Dominicum, dubitat an hac die, vel Sabbato antecedente jejunare teneatur. Q. dubii solutio.

Respondeo, cum ex D. Thom. 2. 2. q. 147. art. 5. jejunium sit duplex: aliud afflictionis ad macerandum corpus, ut illud spiritui subdat; aliud exultationis, ut jejunans liberiori contemplationibus vacet, & magis ad spirituale gaudium, Festumque celebrandum disponatur; videndum est, an Octavius in Voto jejunii primum finem intenderit, an secundum; si primum, debet jejunare in Sabbato præcedenti juxta morem, & usum universalis Ecclesiæ: si secundum, videtur quod debet jejunare die Dominico. Ratio est, quia hoc jejunium licitum est; Votum autem licitum obligat. Esse autem licitum, constat ex D. Hieron. epist. ad Lucinium, D. Thom. cit. D. An-

tonino p. 2. t. 11. c. 2. aliisque apud Sayrum lib. 6. c. 8. Neque obstat, quod can. *si quis presbyter*, dis. 30. jejunium die Dominico prohibeatur; nam id intelligitur quando jejunatur ex contemptu diei Dominicæ, vel ex superstitione, & errore hæreticorum; alias ex devotione licet. Cæterum pro praxi, in dubio præfatæ intentionis, & etiam universalis loquendo, licet possit jejunare die Dominico, regulariter consulendum est, quod se conformet spiritui Ecclesiæ, ad vitandam singularitatem.

M E N S E J U N I I.

CAS. I. Antonius prima Jubilæi hebdomada absolutus à reservatis, secunda hebdomada alia peccata pariter reservata committit. Q. an iterum possit absolvi.

Respondeo, non est improbabilis opinio affirmativa. Ratio esse potest; quia concessio hæc est favor, qui non est restringendus, sed ampliandus: tum quia secus quis diligentia sua sibi noceret, dum scilicet ex sua devotione cæteros præveniendi in acquisitione Jubilæi in ipsa prima hebdomada, non posset illum in secunda lucrari, ut faciunt qui etiam ex negligentia omiserunt in prima præstare opera ad illud consequendum requisita. Opinio tamen negans probabilior est, ac in praxi tutior, ut docet Mazuchellus, & Girib. aliique de Jubilæo, maxime si extat declaratio Sacræ Congregationis Concilii sub Clem. VIII. Mense Maii, Anno 1620. cui obtemperandum est.

CAS. II. Silvester habens peccatum mortale in anima, cujus non recordatur, confitetur in Paschate sola venialia; sed cum, post mensem à facta Confessione illius peccati reminiscatur, dubitat, utrum ad implendum præceptum teneatur denuo confiteri. Q. dubii solutio.

Respondeo, Silvestrum teneri quamprimum confiteri peccatum in priori Confessione oblitum. Ratio est, quia adhuc urget præceptum annuæ Confessionis, cui non est satisfactum à Silvestro per Confessionem dumtaxat venialium: ergo tenetur illud mortale oblitum quamprimum subdere clavis. Dixi, quamprimum: quia licet tempus annuæ Confessionis à prima die Januarii usque ad finem Decembris permulti computent; facilior tamen computatio est, & Ecclesiasticæ consuetudini conformior à Paschate in Pascha: cumque tempus Paschale determinatum sit non ad finiendam obligationem, sed ad ulterius non differendam; sequitur, Silvestrum obligationi præcepti teneri quamprimum satisfacere. Ita Suar. disp. 36. sect. 2. Coniñch. Laym. Sporer, aliique.

CAS. III. Petronius bene valens mane sumpsit Eucharistiam, & vespere infirmatur ad mortem. Q. an denuo debeat Communionem sumere per modum Viatici.

Respondeo probabilis non debere iterum Sacram Eucharistiam sumere. Ratio est, quia Petronius revera accepit Eucharistiam in suæ vitæ confinio, & paullo ante mortem, eademque die, qua iturus erat ad æternitatem, consequenter eo tempore, quo Christus percepit sumptionem Eucharistiæ. Neque obstat, quod Petronius non cognoverit hoc tempus advenisse; nam

ignorans esse diem festum, & mane audiens Missam præcepto satisfaciat, licet eo tunc non advertat, præceptum vigere; ita à pari: tum quia cum per illam Communionem fuerit Petronius sufficienter corroboratus, & spiritu vivificatus, prudenter judicatur obtentus finis illius præcepti; cessante autem præcepti fine, præceptum desinit obligare: unde sicuti, ex hoc motivo, ut puto, communicat Sacerdotem, qui vix completo sacrificio constituitur in vitæ termino; ita à pari; quia parum refert quod mors distet à Communionem potius per plures horas, quam per plures horæ quadrantes, modo verificetur Communio facta in vitæ termino. Suarez, Pelliz. De Lugo, aliique.

MENSE JULII.

CAS. I. P^Arochus celebrans ultimam Missam, unicam tantum consecrat Hostiam, & post consecrationem recordatur, se aliam debuisse consecrare publice exponendam pro adoratione quadraginta Horarum. Q. an Hostiam à se consecratam pro se illi publicæ adorationi asservare possit, & se communicare cum aliqua ex particulis consecratis.

Respondeo negative: Clare colligitur ex can. *relatum* de consecr. dist. 2. ubi dicitur, Sacerdotem celebrantem non tantum debere participare de Sacramento, verum etiam de Sacrificio. Tum quia in Rubrica Missalis præscribitur, quod si in Hostia consecrata venenum appareat, debeat Sacerdos novam Hostiam consecrare, quam sumat: Id autem non esset recte statutum, si liceret eo tunc sumere Hostiam ab alio conservatam, & asservatam in Tabernaculo; immo id præcipere debuisset; quia secunda consecratio sine sacrilegio fieri non potest, nisi necessaria sit ad perfectionem Sacrificii; sed semel ac posset licite perfici Sacrificium cum Hostia ab alio consecrata, non esset necessaria nova consecratio ad ejusdem perfectionem: ergo &c. Ita SS. D. N. Bened. XIV. in suis adnot. p. 4. sect. 2. n. 149. De Lugo de Euchar. disp. 19. sect. 5. n. 76. Silvius &c.

CAS. II. Sacerdos Latinus post Consecrationem tum Hostiæ, tum Calicis, advertit, panem à se consecratum esse corruptum. Q. quid agere debeat casu, quo non habeat alium panem Azymum.

Respondeo, licet ad valorem Sacramenti sufficiat panis triticeus, sive azymus, sive fermentatus, ut est definitum in Concil. Florentino, tamen de necessitate præcepti Græci in fermentato, Latini in azymo consecrare debent; quæ obligatio adeo gravis est, ut neque ad audiendam Missam in die festo, neque ad dandum Viaticum Infirmo liceat ab hoc ritu recedere. Unum tamen casum excipiunt Madernus q. 2. art. 1. n. 24. & Gonetus, nec repugnat Giribaldus, nimirum, quando quis post consecrationem tum Hostiæ, tum Calicis, adverteret panem à se consecratum esse corruptum. Ratio est, quia datur præceptum Divinum de perficiendo Sacrificio, quod semper prævalet Ecclesiastico; & ideo illud observandum.

CAS. III. Fabius emisit Votum recitandi centies in anno Salutationem Angelicam, & numquam recitavit. Q. an peccaverit lethaliter.

Respondeo cum distinctione. Vel emisit Votum recitandi centies in anno

Sa-

Salutationem Angelicam centum distinctis diebus, adeo ut unicuique diei correspondeat una Salutatio Angelica; vel Salutationes Angelicas vovit simpliciter sine assignatione, & distributione dierum: Si primum, Fabius lethaliter non peccavit, earum recitationem omittendo; & ratio est, quia singulæ Salutationes Angelicæ singulis diebus affixæ sunt materia levis, & onus diei, quod transit cum die, nec cum reliquis coalescit in unum, unde Fabius centies dumtaxat venialiter peccavit. Si secundum, Fabius reus est peccati gravis, quia totus numerus Salutationum Angelicarum à vovente intentus est materia in se gravis. Sanch. l. 1. cap. 4. n. 14. Dian. Leand. & comm.

MENSE AUGUSTI.

CAS. I. S^Ilvius pingue Legatum reliquit Uxori suæ, dummodo in statu Viduitatis permaneat. Q. an ingrediendo Religionem Legatum deperdat.

Respondeo negative. Ratio est, quia ita jura statuunt, ne melior status deseratur ob consecutionem Legati: tum quia per Religionis ingressum vere status Vidualis servatur. Neque dicas, mentem Testatoris servandam esse in specifica forma, quando de illa expresse constat. Respondeo, mentem Testatoris servandam esse in specifica forma, quando non adversatur juribus; jura autem apud Sanchez l. 7. de matr. disp. 91. n. 46. in favorem religionis habent tanquam non adjunctas eas conditiones, quæ servatæ in specifica forma, ut obtineatur Legatum, à Religionem retraherent: tum quia præsumendum non est, Legantem velle contrariari dispositioni juris; tum quia in casu vere etiam in specifica forma adimpletur mens Fabii, cum per ingressum in Religionem non tollatur status vidualis, sed perficiatur. Sanchez, Anton. à Spiritu Sancto, aliique communiter.

CAS. II. Publicus Notarius conficit Instrumentum usurarium sub nomine alicujus liciti contractus. Q. an ad restitutionem teneatur.

Respondeo cum distinctione. Vel Notarius conficit Instrumentum usurarium sub nomine alicujus liciti contractus, v. gr. veri mutui, vel venditionis, volente mutuario; vel conficit dictum Instrumentum, mutuario nolente, aut fraudem & dolum nesciente. Si primum, Notarius ad restitutionem non teneatur; ratio est, nam supposito, quod mutuario petat pecuniam ab usurario, & vocet Notarium, ut sub nomine alicujus liciti contractus Instrumentum conficiat, idem Notarius non lædit invitum, nec ex usura recipit lucrum, ut facit usurarius; nam hic, etsi faciat rem gratam mutuario, cum tamen recipit lucrum ex usura, tenetur tale lucrum restituere: Si vero secundum, tenetur ad restitutionem, quia cooperatur usurario, & est causa efficax, ut usura solvantur, & ex parte mutuarii datur involuntarium, sique illi injuria. Ant. à Spir. Sanct. Bon. Tamburinus, aliique.

CAS. III. Quidam Beneficiarius heri non recitavit Officium; ut autem ab onere restitutionis se eximat, hodie bis recitat. Q. an à restitutione sit liber.

Respondeo negative: sic colligitur ex Bulla Pii V. ubi clare dicit: *Eum, qui non recitat suo tempore Officium, non facere fructus suos: & rursus: Bene-*

fi-